

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Dydaktyka geografii w szkole ponadpodstawowej 2

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Geografia - moduł nauczycielski		Cykl dydaktyczny 2024/25
Specjalność -		Kod zajęć 07GRFNS.22KU.14939.24
Jednostka organizacyjna Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych		Języki wykładowe polski
Poziom studiów studia drugiego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe uzupełniające
Profil studiów profil ogólnoakademicki		
Koordynator zajęć	Iwona Piotrowska, Małgorzata Cichoń	
Prowadzący zajęcia	Iwona Piotrowska, Małgorzata Cichoń	
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia - Wykład: 5, Egzamin - Laboratorium: 25, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie studenta z nowymi zagadnieniami teoretycznymi i praktycznymi związanymi z procesem kształcenia geograficznego w szkole ponadpodstawowej.
C2	Integracja wiedzy geograficznej, psychologicznej, pedagogicznej i dydaktyki geografii w projektowaniu sytuacji dydaktycznych na poziomie szkoły ponadpodstawowej.
C3	Podkreślanie gotowości uczenia się przez całe życie, aktualizowania wiedzy oraz podejmowania wyzwań dydaktycznych (np. SIG/GIS, zdalne nauczanie, sztuczna inteligencja w edukacji).

Wymagania wstępne

Przygotowanie w zakresie psychologiczno-pedagogicznym i dydaktycznym na poziomie studiów I stopnia,
 Podstawowa wiedza z geografii fizycznej i społeczno-ekonomicznej świata i Polski,
 Zrealizowany zakres merytoryczny i dydaktyczny z przedmiotu Dydaktyka geografii 1,
 Umiejętność pozyskiwania informacji z różnych źródeł,
 Umiejętność pracy z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, aplikacji, SIG.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Rozumie potrzebę kształtowania w uczniach pozytywnego stosunku do nauki, rozwijania kreatywności, aktywności i samodzielności poznawczej oraz krytycznego myślenia.	D1.W14, D1.W15	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Test, Projekt
Umiejętności - Student/ka:			
U1	posiada umiejętności prezentowania własnych pomysłów organizacji procesu kształcenia geograficznego na poziomie szkoły ponadpodstawowej, popierania ich rozbudowaną argumentacją.	D1.U4, D1.U5, D1.U7	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Test, Projekt
U2	potrafi oceniać wypowiedzi ustne i pisemne uczniów; projektować i oceniać opracowane formy testów osiągnięć ucznia; zaprojektować kartę samooceny dla ucznia, zaprojektować zadania testowe do efektów kształcenia.	D1.U10, D1.U11, D1.U8, D1.U9	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Test, Projekt
U3	potrafi zastosować ocenianie kształtujące i wykorzystać zadania maturalne do ewaluacji procesu kształcenia; stworzyć zadania testowe z uwzględnieniem zapisów w IPET (Indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym).	D1.U10, D1.U11, D1.U8, D1.U9	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Test, Projekt
U4	potrafi zaprojektować lekcję o charakterze problemowym z wykorzystaniem narzędzi nowoczesnych technologii, SIG (GIS).	D1.U3, D1.U5, D1.U7	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Test, Projekt
U5	potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę z zakresu geografii, geografii humanistycznej, dydaktyki geografii, SIG z wiedzą pedagogiczną i psychologiczną w celu analizy złożonych problemów odnoszących się do kształcenia geograficznego w zakresie potrzeb i możliwości uczniów.	D1.U3, D1.U4, D1.U5, D1.U7	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Test, Projekt
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotów do podejmowania wyzwań dydaktyczno-wychowawczych w swoim rozwoju zawodowym oraz podejmowania różnych działań w środowisku pozaszkolnym; uczenia się przez całe życie, aktualizowania wiedzy oraz podejmowania wyzwań dydaktycznych (np. nowoczesne technologie, aplikacje, edukacja zdalna, sztuczna inteligencja).	D1.K2, D1.K6, D1.K8, D1.K9	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Test, Projekt

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Aktualizacja najnowszych osiągnięć dydaktyki geografii w nawiązaniu do nowoczesnych technologii, SIG/GIS, elementów geografii humanistycznej.	W1, U4, U5, K1	Wykład, Laboratorium
2.	Lekcja problemowa – struktura, specyfika, metody, treści (case study).	W1, U1, U4, U5	Laboratorium
3.	Wykorzystanie map i zasobów internetowych w kształceniu geograficznym.	U4	Laboratorium
4.	Integracja wiedzy z zakresu geografii, geografii humanistycznej, dydaktyki geografii, SIG z wiedzą pedagogiczną i psychologiczną w przygotowywaniu i opracowywaniu przewodnika (tutorialu) i kart pracy.	W1, U1, U2, U3, U4, U5, K1	Laboratorium
5.	Ewaluacja procesu kształcenia geograficznego; Badania PISA (międzynarodowe badania umiejętności uczniów).	U3, U5, K1	Laboratorium
6.	Ocenianie – zadania testowe z uwzględnieniem efektów kształcenia z Podstawy Programowej – zadania maturalne i zadania PISA oraz ocenianie kształtujące; Dydaktyka zadań – projektowanie testów dostosowanych do zróżnicowanych możliwości uczniów.	U1, U2, U3, U5	Laboratorium
7.	Planowanie rozwoju zawodowego współczesnego nauczyciela geografii w szkole ponadpodstawowej i formy doskonalenia się.	K1	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny
Laboratorium	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Uczenie problemowe (Problem-based learning), Metoda ćwiczeniowa, Pokaz i obserwacja, Demonstracje dźwiękowe i/lub video, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Podstawą wystawienia oceny końcowej jest egzamin ustny obejmujący zagadnienia teoretyczne w powiązaniu z praktycznymi. Skala ocen: 1. bardzo dobry (bdb; 5,0) – 90,0% punktów i powyżej, 2. dobry plus (db plus; 4,5) – 80,0-89,9% punktów, 3. dobry (db; 4,0) – 70,0-79,9% punktów, 4. dostateczny plus (dst plus; 3,5) – 60,0-69,9% punktów, 5. dostateczny (dst; 3,0) – 50,0-59,9% punktów, 6. niedostateczny (ndst; 2,0) – poniżej 50% punktów.

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Laboratorium	Na ocenę końcową składają się: 1) aktywna obecność na zajęciach (możliwa 1 nieobecność); 2) test merytoryczny z geografii na poziomie maturalnym; 3) opracowanie własnych materiałów dydaktycznych dotyczących oceniania; 4) przeprowadzenie lekcji pokazowej geografii, typu problemowego wraz z samodzielnym przygotowaniem mapy cyfrowej; 5) przygotowanie karty pracy dla ucznia; 6) przygotowanie karty samooceny dla ucznia; 7) konstrukcja zadań maturalnych z uwzględnieniem wymagań z podstawy programowej; 8) projektowanie testów dostosowanych do zróżnicowanych możliwości uczniów. Skala ocen: 1. bardzo dobry (bdb; 5,0) – 90,0% punktów i powyżej, 2. dobry plus (db plus; 4,5) – 80,0-89,9% punktów, 3. dobry (db; 4,0) – 70,0-79,9% punktów, 4. dostateczny plus (dst plus; 3,5) – 60,0-69,9% punktów, 5. dostateczny (dst; 3,0) – 50,0-59,9% punktów, 6. niedostateczny (ndst; 2,0) – poniżej 50% punktów.

Literatura

Obowiązkowa

1. Cichoń M., Piotrowska I., 2017. Aplikacje interaktywne wspomagające proces oceniania kształtującego. [w:] J. Rodzoś, E. Szkurłat (red.) Edukacja geograficzna wobec problemów współczesnego świata. Prace Komisji Edukacji Geograficznej PTG, Lublin, 7: 117-128.
2. Szkurłat E., Hibszer A., Piotrowska I., Rachwał T., Wieczorek T., 2019. Vademecum Nauczyciela: wdrażanie podstawy programowej w szkole ponadpodstawowej: Geografia. Ministerstwo Edukacji Narodowej, Warszawa: 166 ss.
3. Szkurłat E., Piotrowska I., 2018. GIS w nowej podstawie programowej geografii. Acta Universitatis Lodzensis, Folia Geographica Socio-Oeconomica, 34: 61-76.

Dodatkowa

1. Prace Komisji Edukacji Geograficznej Polskiego Towarzystwa Geograficznego, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań; strona internetowa <http://kegptg.geo.uni.lodz.pl>
2. Piotrowska I., 2010. Rola dydaktyki geografii w kształceniu twórczego nauczyciela. [w:] A. Kwatera, P. Cieśla (red.), Rola i zadania dydaktyki przedmiotowych w kształceniu nauczycieli. UP, Kraków: 136-144.
3. Piotrowska I., 2017. Geograficzne kształcenie w poznawaniu i rozumieniu zróżnicowania kulturowego na świecie (kręgi kulturowe, geografia myślenia). [w:] J. Rodzoś, E. Szkurłat (red.) Edukacja geograficzna wobec problemów współczesnego świata. Prace Komisji Edukacji Geograficznej PTG, Lublin, 7: 39-51.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	5
Laboratorium	25
Czytanie wskazanej literatury	10
Przygotowanie do zajęć	10
Przygotowanie pracy pisemnej	15

Przygotowanie demonstracji	25
Przygotowanie pracy semestralnej	15
Przygotowanie do egzaminu	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 120
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
D1.K2	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do popularyzowania wiedzy wśród uczniów i w środowisku szkolnym oraz pozaszkolnym
D1.K6	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów oraz kształtowania ich kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych
D1.K8	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do kształtowania nawyku systematycznego uczenia się i korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu
D1.K9	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do stymulowania uczniów do uczenia się przez całe życie przez samodzielną pracę
D1.U3	Absolwent/ka potrafi identyfikować powiązania treści nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć z innymi treściami nauczania
D1.U4	Absolwent/ka potrafi dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów
D1.U5	Absolwent/ka potrafi kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy
D1.U7	Absolwent/ka potrafi dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne
D1.U8	Absolwent/ka potrafi merytorycznie, profesjonalnie i rzetelnie oceniać pracę uczniów wykonywaną w klasie i w domu
D1.U9	Absolwent/ka potrafi skonstruować sprawdzian służący ocenie danych umiejętności uczniów
D1.U10	Absolwent/ka potrafi rozpoznać typowe dla nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć błędy uczniowskie i wykorzystać je w procesie dydaktycznym
D1.U11	Absolwent/ka potrafi przeprowadzić wstępną diagnozę umiejętności ucznia
D1.W14	Absolwent/ka zna i rozumie warsztat pracy nauczyciela; właściwe wykorzystanie czasu lekcji przez ucznia i nauczyciela; zagadnienia związane ze sprawdzaniem i ocenianiem jakości kształcenia oraz jej ewaluacją, a także z koniecznością analizy i oceny własnej pracy dydaktyczno-wychowawczej
D1.W15	Absolwent/ka zna i rozumie potrzebę kształtowania u ucznia pozytywnego stosunku do nauki, rozwijania ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej, logicznego i krytycznego myślenia, kształtowania motywacji do uczenia się danego przedmiotu i nawyków systematycznego uczenia się, korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu, oraz przygotowania ucznia do uczenia się przez całe życie przez stymulowanie go do samodzielnej pracy